

Statens vegvesen

Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Behandlande eining:
Region vest

Sakshandsamar/telefon:
Lars Ottar Sagstad / 55516434

Vår referanse:
17/27212-12

Dykkar referanse:

Vår dato:
25.05.2018

Uttale om gang – og sykkeltilbod mellom Hoshovde og Hosanger – Reguleringsplan – Gnr. 87 bnr. 14 m.fl. – Hoshovdestølen – Osterøy kommune

Vi viser til tidligare korrespondanse i saka.

Saka gjeld krav om å etablere tilbod til mjuke trafikantar for strekninga Hushovdestølen til Hosanger sentrum i reguleringsplan for nytt bustadfelt Hushovdestølen. Føremålet med planarbeidet er mellom anna å leggje til rette for om lag 30 bustader. Planområdet er vist som område for bustad i kommuneplanen. Kommuneplanen inneheld føresegn som seier at tilbod til mjuke trafikantar skal vere på plass før område til bygg og anlegg kan takast i bruk.

Krav til utforming og kvalitetar ved gang- og sykkeltilbod

Som vi skreiv i notatet vårt til fylkeskommunen er vi bekymra for utfordringar knytt til drift og vedlikehald av gang- og sykkelveggen, spesielt om det er tenkt at dette skal gjerast i privat regi. Korleis dette kan og skal følgjas opp er uklart, og vi rår derfor til at det må vere eit kommunalt ansvar å drifte og vedlikehalde eit tilbod som ikkje ligg langs fylkesvegen. Breidda på 2,5 meter vil gjere det svært krevjande med drift og vedlikehald, spesielt ved vinterstid. Dette vil krevje spesialtilpassede driftsapparater. Vi rår derfor framleis til ei minimumsbreidde på 3 meter. Slik vi ser det er det ikkje breidda som er problematisk å få til i området. Kravet til universell utforming medfører at dei alternative traseane som til no har vore lagt fram og utforminga av desse ikkje kan godkjennast, då dei mellom anna er for bratte.

Våre interesser i saka og bakgrunnen for rekkefølgjekrav

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Postboks 43
6861 LEIKANGER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost-vest@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Nygårdsgaten 112
5008 BERGEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

I tillegg til å vere forvaltar av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen er Statens vegvesen òg statlig sektorstyresmakt innan transport. Ei av våre oppgåver er å sjå til at ny utbygging er i samsvar med nasjonale og lokale mål om at ein skal kunne gå og sykle i kvardagen, og at born skal ha trygg skuleveg. Derfor må nye utbyggingsfelt ha tilkomst for mjuke trafikantar, noko Osterøy kommune har sikra gjennom føresegn i kommuneplanen.

Problemstillinga på Hoshovdestølen er ikkje uvanleg, og er tilsvarande i fleire plansaker vi uttalar oss til i både Osterøy kommune og andre kommunar; etablering av nye bustader i område utan trygg og tilrettelagt veg for mjuke trafikantar. Vår oppgåve i planarbeidet er å sikre at tilbodet til mjuke trafikantar er trafikksikkert, universelt utforma og attraktivt. Ved til dømes manglande drift og vedlikehald, manglande belysning, bratte parti og omvegar, vil ein risikere at tilbodet ikkje vert brukt og at nokre mjuke trafikantar (spesielt born og dei som nyttar hjul) vel å nytte fylkesvegen i staden, som ikkje har eit separat tilbod. Dette fører både til ein auka risiko for ulykker for dei som går og sykklar, og til at færre vel å gå eller sykle. Ei slik utvikling ved ny utbygging er ikkje i tråd med nasjonale og lokale retningslinjer og mål innan klimavenleg transport, trafikktryggleik og folkehelse.

Rekkefølgekrav om tilbod til mjuke trafikantar skal fyrst og fremst ivareta desse omsyna, og vi skal vurdere kva som er godt nok for at det er forsvarleg å bygge ut nye bustadområde. I ei slik vurdering meiner vi at omsynet til utbyggjar si økonomiske berekraft i prosjektet ikkje kan vege tyngst. Der det manglar gang- og sykkeltilbod og det vert for utfordrande og kostbart for utbyggjar å bygge, er området ikkje modent for utbygging. I slike tilfelle må utbyggjar vente til anten offentleg eller privat finansiering er tilstrekkeleg til å dekke kostnadane det inneber å sikre desse omsyna.

Trafikkforhold

På det aktuelle vegstrekket er det låg ÅDT og få mjuke trafikantar. I hovudsak er det hytter i området og fylkesvegen er ikkje ein viktig skuleveg i dag. Ved å regulere eit bustadfelt her vert denne smale og dårlege vegen ein skuleveg i framtida. Statens vegvesen varsla derfor rekkefølgekrav om «eit trygt tilbod til skuleborn og andre mjuke trafikantar» langs fylkesvegen ved oppstart av planarbeidet.

Forslagsstiller har no foreslått to alternative løysingar, som ikkje går langs fylkesvegen eller er i tråd med vegnormalane. Spørsmålet er om dei alternative løysingane vil vere tilstrekkeleg for å oppfylle rekkefølgekravet. Forslagstiller skriv mellom anna at denne planen har hatt ein lang prosess for å prøve å finna løysingar som ivaretek behovet til dei framtidige bebuarane, men som ikkje inneber kostbare inngrep i terreng langs fylkesvegen. Denne saka kan skape presedensverknader i både Osterøy kommune og andre kommunar i Hordaland, og dermed føre til at fleire utbyggingar som dette vert tillatne utan eit tilfredsstillande tilbod til mjuke trafikantar, når det gjeld universell utforming og drift og vedlikehald. Ei slik utvikling vil kunne vere uheldig med tanke på trafikktryggleik, folkehelse og livskvalitet.

Universell utforming

Krav om universell utforming er eit lovpålagt krav, og heng saman med folkehelse og livskvalitet. Det er også eit spørsmål om trafikktryggleik då nokre mjuke trafikantar vert tvinga til å bruke fylkesvegen. I Regional plan for folkehelse 2014–2025 for Hordaland, er eit av hovudmåla universell utforming, blant anna med bakgrunn i at «Universell utforming av infrastrukturen i samfunnet er eit viktig bidrag for å inkludere fleire på ein likeverdig måte. Universell utforming er òg viktig i arbeidet med å redusere skader og ulykker» (s.13). Eit hovudtilbod for mjuke trafikantar bør ivareta omsynet til universell utforming. I denne konkrete saka vert ikkje tilbodet universelt utforma, ved at dei alternative løysingane er for bratte slik dei er skissert pr i dag. Om tilbodet vil vere universelt utforma på andre måtar avheng mellom anna av drift og vedlikehald, val av dekke og dreneringsløyning. Desse detaljane er ikkje avklart per i dag, men vil vere klare føresetnader viss Statens vegvesen skal vurdere å akseptere den alternative løysinga.

Drift og vedlikehald

Drift og vedlikehaldet av tilbodet er ikkje avklara, og foreslått grusveg (sjølv med god drenering) vil truleg ikkje halde lenge i vestlandsklima. Det kan derfor verte kostbart å vedlikehalde tilbodet, og spesielt krevjande ved vinterdrift.

Det er ein føresetnad at den alternative løysinga vert drifta og vedlikehalden av kommunen. Fylkesvegeigar vil derfor ikkje har kontroll over kvaliteten av drift og vedlikehald på tilbodet til mjuke trafikantar. Vegeigar kan kun stille krav om at det som vert bygd ut let seg drifte og vedlikehalde.

Oppsummering og tilråding frå Statens vegvesen

Statens vegvesen er generelt positiv til tursti og liknande som tilbod langs fylkesveg for mjuke trafikantar, der slike tilbod kan betre eksisterande tilhøve på staden eller det er tenkt som eit supplerande tilbod. Statens vegvesen er likevel skeptisk til slike alternative løysingar når ein planlegg nye utbyggingar som t.d. bustadfelt og næringsområde, som medfører auka trafikk og fleire gåande og syklande.

Statens vegvesen ser det som problematisk at område som ikkje har eit tilfredsstillande tilbod til mjuke trafikantar, eller der etablering av eit slik tilbod vert for dyrt for utbyggjar, vert lagt ut som område for bustad i kommuneplanen. I dette tilfellet har kommunen sjølv vedteke rekkefølgekrav om at tilbod til mjuke trafikantar må vere etablert før område til bygg og anlegg kan takast i bruk.

I denne saka er det i hovudsak dei planlagde bustadane i planen for Hushovdestølen, og ikkje eksistandre bebuarar, som utløyser behovet for eit tilbod til mjuke trafikantar. Statens vegvesen er derfor kritisk til at ei løysing som ikkje er universelt utforma og som kan få utfordringar knytt til drift og vedlikehald, skal vere hovudtilbodet til mjuke trafikantar mellom Hosanger sentrum og Hushovdestølen.

Vi er også bekymra for kva presedensverknadar dette kan få, både i liknande sakar etter gjeldande kommuneplanar, og ved rullering av kommuneplanar. Det kan til dømes tenkast at kommunar vil legge ut fleire område til bustad utan tilfredsstillande tilbod til mjuke

trafikanter, med forhåpningar om at slike «enklare» alternativ kan akseptertast når det kjem til detaljregulering.

Statens vegvesen vil rå til at utbygginga blir satt på vent til gang- og sykkelveg langs fylkesvegen er på plass. Dette vil oppfylle dei nasjonale og lokale måla om krav til trygg skuleveg og universell utforming av gang- og sykkelveg.

Dersom fylkeskommunen vil akseptere ei alternativ løysing til gang- og sykkelveg som ikkje går langs med fylkesvegen, rår Statens vegvesen at det vert sett følgjande krav til det alternative tilbodet:

- Det alternative tilbodet må driftast og vedlikehaldas av kommunen
- Tilbodet må ha ei bredde på 3 meter for at drift og vedlikehald skal vere mogleg
- Tilbodet må tilfredsstillе krava til universell utforming
- Tilbodet må framstå som attraktivt som skuleveg, ved at det mellom anna ikkje er ein omveg.

Plan- og forvaltning Bergen
Med helsing

Sindre Lillebø
seksjonsleder

Lars Ottar Sagstad
overingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskrivne signaturar.